

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3983/2023
16.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Мирјане Андријашевић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Петровић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Комуналац“ Бујановац, чији је пуномоћник Миодраг Крстић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1430/2023 од 11.04.2024. године, у седници већа одржаној дана 16.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1430/2023 од 11.04.2024. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1430/2023 од 11.04.2024. године, преиначена је пресуда Основног суда у Бујановцу П1 152/2022 од 17.11.2022. године, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу за период од 06.05.2016. године до 06.05.2019. године исплати на име мање исплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 99.415,94 динара и на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора 115.538,40 динара, односно одређене појединачне месечне износе у спорном периоду, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, обавезан тужени да тужиоцу, на име разлике од исплаћене до минималне зараде, за период од јануара закључно са априлом 2019. године, исплати укупан износ од 48.660,27 динара, односно одређене појединачне месечне износе у спорном периоду, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, да у корист тужиоца уплати доприносе за обавезно социјално осигурање Фонду ПИО и Фонду здравственог осигурања, као и доприносе за случај незапослености код Националне службе за запошљавање, као и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 39.000,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, одбијен као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка преко досуђеног износа до износа досуђеног првостепеном пресудом, одбијен као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка и обавезан тужилац да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 10.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, побијајући је у преиначеном одбијајућем делу захтева, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Ревизија је дозвољена применом члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011... 10/2023, у даљем тексту: ЗПП), због чега није било места оцени дозвољености изузетне ревизије применом члана 404. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408.ЗПП, Врховни суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог по Уговору о уређивању међусобних права из радног односа са запосленим од 11.05.2015. године, на пословима Уговором је предвиђено да запослени има право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора у висини одређеној Правилником о заради, накнади зараде и другим примањима у предузећу. Тужени је, као послодавац, признао право на тражене исплате и уврстио их у план и програм пословања за 2016. годину, 2017. годину, 2018. годину и 2019. годину, с тим да их није приказао као посебну ставку. Тужилац захтев за исплату наведених трошкова заснива на одредбама Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности од 18.03.2015. године. Из налаза и мишљења вештака произлази да је исплата топлог obroка и регреса вршена у складу са Правилником туженог од 06.04.2015. године и Правилником о изменама и допунама Правилника туженог од 29.05.2015. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужилац основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора у складу са Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије и обавезао туженог да тужиоцу накнади наведене трошкове.

Насупрот становишту првостепеног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право и преиначио првостепену пресуду, тако што је одбио као неоснован постављени тужбени захтев.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године), прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица као корисника јавних средстава са циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плата и зарада у јавном сектору. У члану 3. став 1. наведеног закона, прописано је да се у овом закону платом сматра зарада запосленог

код корисника јавних средстава утврђена у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица, запосленог код корисника јавних средстава утврђене у складу са законом који уређује плату у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама. У члану 4. истог закона, прописано је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и других сталних примања код субјеката из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона.

Тужени је корисник буџетских средстава, па се на њега, осим поменутог закона, примењује и Закон о буџету и Закон о буџетском систему, те обавезе које преузима морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему).

Под зарадом се сматрају примања из радног односа као што је, између осталог, и накнада за регрес за коришћење годишњег одмора, а што произлази из члана 105. Закона о раду, а појам зараде у складу са Законом о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, подразумева зараду утврђену у складу са законом који уређује радне односе. Другачијим тумачењем појма зараде не би био испуњен циљ Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (члан 1), јер би то значило селективну примену закона, имајући у виду и да коефицијент за обрачун плате изабраних, именованих и постављених лица и запослених у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, садржи и додатак на име накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора, на које се као и на запослене код туженог примењује Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

С обзиром да су правила из Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о буџету и Закона о буџетском систему императивне природе која се морају безусловно поштовати, без права да се у њима било шта мења, код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило из члана 8. став 2. Закона о раду, јер је управо законом одређен начин утврђивања основице за плате. Због тога и по схватању Врховног суда, одредбе Посебног колективног уговора, донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, ништаве су и као такве не могу да производе правно дејство (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду), услед чега тужбени захтев није основан, како је то правилно оценио другостепени суд.

Наводима ревиизје се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде. Одлука другостепеног суда заснована је на чињеничном стању утврђеном током првостепеног поступка из кога је другостепени суд извео другачији чињенично правни закључак и применом одредаба материјалног права донео другачију одлуку од првостепеног суда,

за коју су дати доволни и јасни разлози, које у свему као правилне прихвата и овај суд, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено као у изреци.

Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић